

Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Завдання II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з
ГЕОГРАФІЇ (2021 р.)

9 клас

ЗАВДАННЯ № 1

Код: Г – 9 –	
--------------	--

ТЕСТИ

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ НА ТЕСТИ

Тести **1-15** мають по чотири варіанти відповідей, серед яких лише **один** правильний (**1 бал**). Тести **16-20** мають по п'ять варіантів відповідей, серед яких лише **чотири** правильні (за кожну правильну відповідь – **1 бал**; усього – **4 бали** за кожне запитання). Тести **21-25** мають по сім варіантів відповідей, серед яких лише **три** правильні (за кожну правильну відповідь – **1 бал**; усього – **3 бали** за кожне запитання).

Оберіть, на Вашу думку, правильні варіанти відповідей та позначте їх у бланку згідно з інструкцією.

УВАГА! Зараховуватись будуть відповіді, позначені тільки в цьому бланку (друкованими літерами)

(виправлення не допускаються)

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь										
№	11	12	13	14	15					
Відповідь										

№ 16				№ 17				№ 18				№ 19				№ 20			
1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4

№ 21			№ 22			№ 23			№ 24			№ 25		

Загальна кількість балів за виконанні завдання – 94 б. Час написання – 4 год.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді (№ 1-20)

1. Укажіть народ Африки, що належить до європеїдної раси

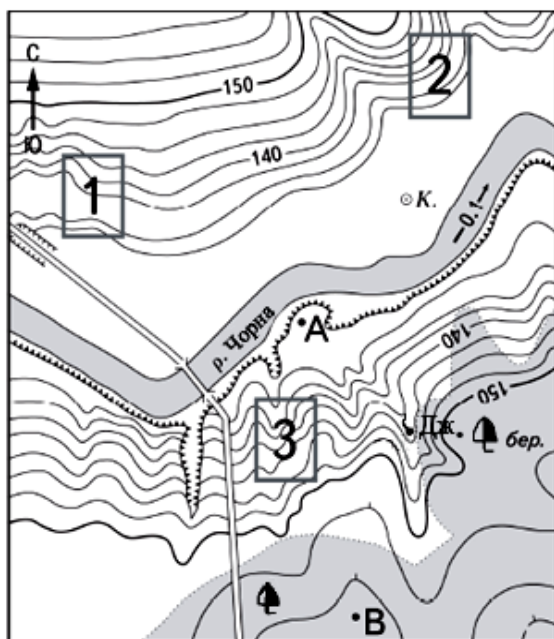
А нілоти

Б копти

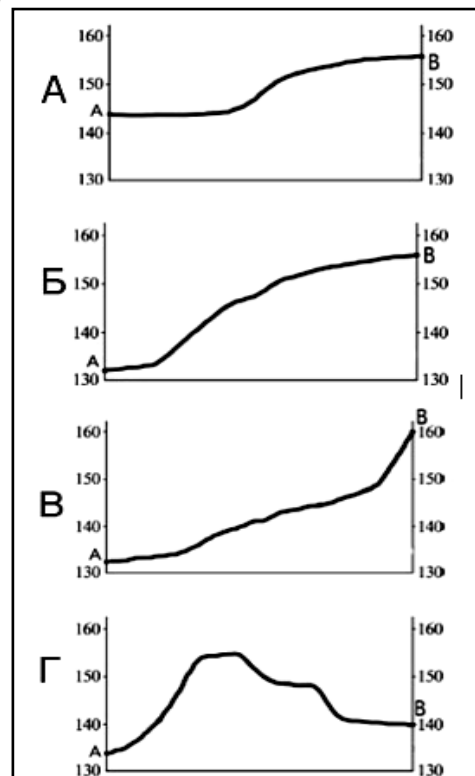
В зулуси

Г пігмеї

2. *Оберіть типових представників тваринного світу Північної Америки*
А коала, кенгуру, ему
Б тапір, нанду, анаконда
В тигр, сайгак, сітчастий пітон
Г карибу, скунс, гризли
3. *Укажіть масштаб глобуса, на якому найкоротша відстань між тропіками дорівнює 10,4 см*
А 1 : 10 000 000
Б 1 : 30 000 000
В 1 : 50 000 000
Г 1 : 83 000 000
4. *Яку мінімальну висоту повинні мати гори на території України, щоб на них виник пояс вічних снігів*
А 2600 м
Б 3100 м
В 3600 м
Г 4000 м
5. *На місцевості, що зображено на карті, будівельники планують між точками **А** і **В** прокласти водогін з пластмасової труби, що повтрюватиме всі вигини рельєфу місцевості. На малюнках представлено відповіді учнів, які намагалися зобразити профіль цієї труби. Який з профілів побудований вірно?*

Масштаб 1:10 000
 В 1 см 100 м
 100 0 100 200
 Суцільні горизонталі проведені через 2,5 метрів

6. На річці, у руслі якої є ділянка з порогами, планують споруди ГЕС. У якій точці, що позначено на схемі буквою, доцільно збудувати греблю гідроелектростанції зі шлюзами, щоб затопити пороги і зробити судноплавство наскрізним

А   **Б**   **В**   **Г**

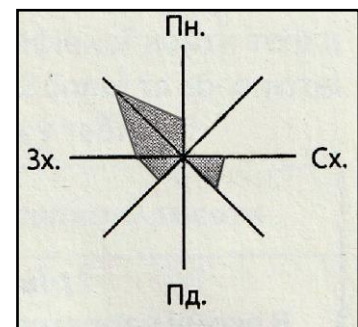
7. Проаналізувавши розу вітрів за один із зимових місяців в одному з міст України, поясніть, якою була погода в ньому

А переважала антициклональна погода без опадів, з сильними морозами

Б переважала циклональна погода з частими відлигами та снігопадами

В половина днів були сухими й морозними, інші – сніжними з відлигами

Г півмісяця було сухо й тепло, півмісяця – сніжно й дуже холодно

8. Оберіть правильне твердження стосовно гранітних кар'єрів України

А гранітні кар'єри розташовано в основному в Карпатах і Криму

Б гранітні кар'єри розташовано тільки в межах Українського щита

В гранітні кар'єри розташовано в Криму і в межах Українського щита

Г гранітні кар'єри розташовано тільки в Донбасі і на Закарпатті

9. Укажіть, у якому напрямку треба мандрувати, щоб під час навколосвітньої подорожі «зекономити» одну добу

А західному

В східному

Б південному

Г північному

10. Укажіть форму організації виробництва, що відповідає наведеному визначенню: «Поєднання на одному підприємстві всіх стадій переробки певної сировини, що забезпечує маловідходне або безвідходне виробництво»

А кооперування

В концентрація

Б спеціалізація

Г комбінування

11. Укажіть галузь тваринництва АПК України, що протягом останніх років розвивається найбільш стрімко

А вівчарство

В птахівництво

Б свинарство

Г скотарство

12. Укажіть область України з найбільшими за площею посівами хмелю

А Львівська

В Житомирська

Б Київська

Г Чернігівська

13. Укажіть країну, що входить до світової п'ятірки найбільших країн – заготівельників деревини (2018 р.)

А Бразилія

В Україна

Б Аргентина

Г Чилі

14. Укажіть країну, що входить до світової десятки країн – виробників пшениці (2020 р.)

А Казахстан

В Франція

Б Іспанія

Г Монголія

15. Оберіть співвідношення між зайнятістю в секторах економіки, характерне для постіндустріальних країн

А первинний – 70 %, вторинний – 20 %, третинний – 10 %

Б первинний – 10 %, вторинний – 20 %, третинний – 70 %

В первинний – 40 %, вторинний – 40 %, третинний – 20 %

Г первинний – 30 %, вторинний – 40 %, третинний – 30 %

Завдання на встановлення відповідності (логічні пари) (№ 16-20)

До кожного завдання подано інформацію, що позначено цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Для виконання завдання необхідно встановити відповідність інформації, позначеної цифрами та буквами (утворити логічні пари) та записати букви в **БЛАНКУ ВІДПОВІДЕЙ** під цифрами відповідного номера тесту.

16. Установіть відповідність між типами високо розвинутих країн та їх назвами

1 країни «Великої сімки»	А Данія, Ісландія
2 малі високорозвинуті країни Європи	Б Чехія, Естонія
3 переселенські країни	В Канада, Італія
4 країни середнього рівня розвитку	Г Південна Африка, Ізраїль
	Д Китай, Індія

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

17. Установіть відповідність між чинниками розміщення підприємств і галузями промисловості, для яких вони мають вирішальне значення

1 сировинний	А кондитерська
2 водний	Б целюлозно-паперова
3 науковий	В електроніка
4 працересурсний	Г лісова
	Д швейна

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

18. Установіть відповідність між економічними організаціями та країнами

1 МЕРКОСУР	А Узбекистан
2 ОПЕК	Б Парагвай
3 АСЕАН	В Кувейт
4 СНД	Г Монголія
5	Д М'янма

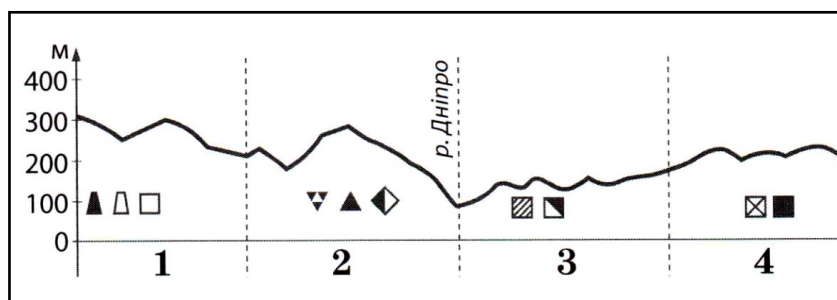
	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

19. Установіть відповідність між сільськогосподарською культурою та групою країн-лідерів за обсягом її вирощування

1 бавовник	А Іспанія, Італія, Греція
2 соняшник	Б Бразилія, В'єтнам, Колумбія
3 кава	В Росія, Україна, Аргентина
4 оливи	Г Китай, Індія, США
	Д Еквадор, Мексика, Панама

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

20. Розгляньте профіль рельєфу України вздовж умовної лінії Івано-Франківськ-Донецьк. Установіть відповідність між рельєфом і корисними копалинами на кожному сегменті профілю та тектонічною структурою

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

А Донецька складчаста споруда
Б Волино-Подільська плита
В Скіфська плита
Г Український щит
Д Дніпровсько-Донецька западина

Завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів відповіді (№ 21-25).

Завдання 21–25 мають по сім варіантів відповідей, серед яких лише три правильні. Оберіть три цифри, що позначають правильні, на Вашу думку, варіанти відповіді, та запишіть їх у **БЛАНКУ ВІДПОВІДЕЙ** під цифрами відповідного номера тесту.

21. Які чинники впливають на рівень солоності поверхневих вод Світового океану?

- 1 стік річок
- 2 кількість опадів
- 3 виверження вулканів
- 4 внутрішнє тепло Землі
- 5 температура повітря
- 6 кількість живих організмів
- 7 морські течії

22. Укажіть три ознаки, що характеризують морський тип клімату

- 1 знаходиться на заході помірного кліматичного поясу
- 2 улітку панують арктичні повітряні маси
- 3 незначна середньорічна амплітуда температур
- 4 зимовий мусон приносить низькі температури
- 5 середньорічна кількість опадів понад 1000 мм
- 6 кількість опадів улітку значно підвищується
- 7 формується під впливом холодної течії

23. Які виробництва входять до складу первинного сектору економіки?

- 1 машинобудування
- 2 будівництво
- 3 транспорт
- 4 сільське господарство
- 5 добувна промисловість
- 6 освіта
- 7 рибне господарство

24. У Запоріжжі на титано-магнієвому комбінаті, крім промислового виробництва титану та магнію, здійснюється також виробництво германію, соляної кислоти, емалей, титанового білила тощо. Які переваги надає поєднання цих виробництв на одному підприємстві?

- 1 поглиблення спеціалізації забезпечує створення продукції високої якості
- 2 комплексна переробка сировини зменшує собівартість основної продукції
- 3 кооперування виробництв розв'язує проблему збуту готової продукції
- 4 концентрація виробництв зменшує навантаження на навколишнє середовище

5 економія на транспортуванні сировини та готової продукції

6 збільшення асортименту сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства в ринкових умовах

7 зменшення витрат на виробництво продукції за рахунок вищого рівня механізації

25. Проаналізуйте наведену в таблиці інформацію щодо основних імпортерів продукції сільського господарства України (2015 р.). Визначте особливості географічної структури експорту української аграрної продукції.

1 продукцію сільського господарства з України імпортують лише десять країн світу

2 найбільше імпортують української аграрної продукції дві країни з найбільшою кількістю населення

3 основними імпортерами сільськогосподарської продукції з України є високорозвинені країни

4 серед десяти найбільших імпортерів української продукції немає країн Америки

5 найбільшими споживачами українського сільськогосподарського продовольства є країни СНД

6 країни Євросоюзу імпортують аграрної продукції з України більше, ніж Росія

7 імпортерами продукції сільського господарства з України є країни, у яких національна валюта – долар США

Імпортери	млн. дол.
Китай	1300
Індія	1200
Єгипет	1000
Туреччина	993
Іспанія	987
Польща	797
Італія	728
Нідерланди	680
Росія	575
Франція	537
Усі країни світу	14800

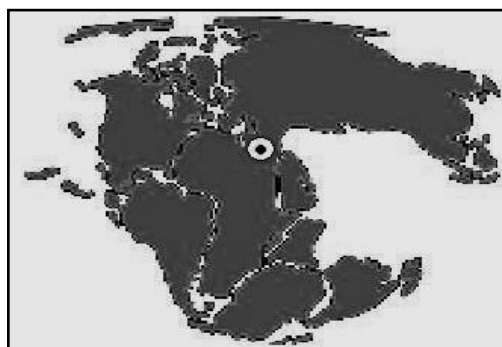

ЗАВДАННЯ № 2 (9 кл.)

(Ваші відповіді мають бути лаконічними, чіткими, конкретними і переконливими)

1. Розміщення різних підприємств на території залежить від певних умов, що називаються чинниками розміщення виробництва. Назвіть чинники розміщення виробництва. Визначте чинники, роль яких в епоху глобалізації зростає, а яких – зменшується. Поясніть причини цього процесу (10 балів).

2. Уявіть, що Ви – учитель і проводите в 6 класі урок географії. Тема уроку пов'язана з тим, що зображено на малюнку. Що саме показано на цій карті? Про що Ви розповідатиме учням на цьому уроці (10 балів)

ЗАВДАННЯ № 3 (9 кл.)

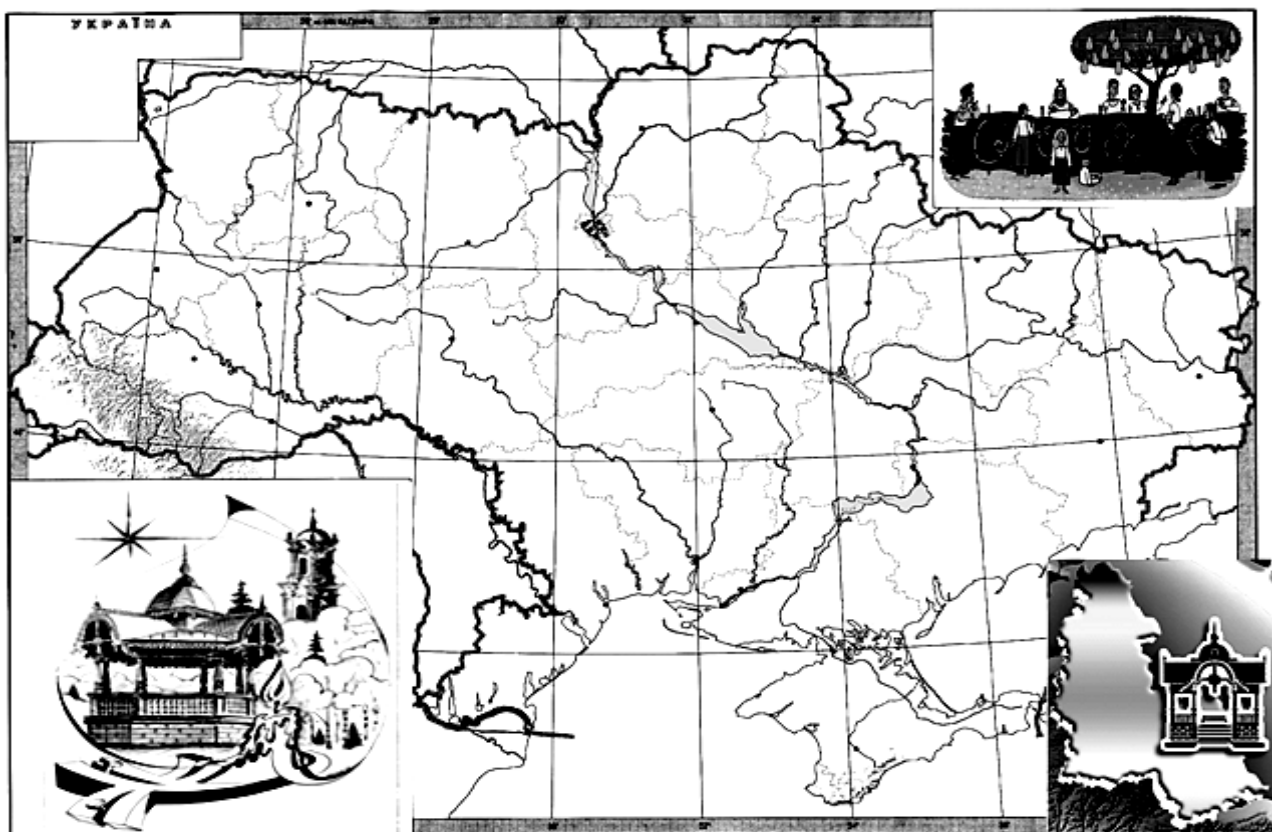
Завдання № 3 (1) (9 кл.)

1. Визначте області України за допомогою інформації про географічні об'єкти або явища, що знаходяться або відбуваються на їх території за зразком. Позначте на контурній карті цифрами області, про які йдеться в інформації про географічний об'єкт або явище (цифра повинна співпадати з номером інформації) (за кожну правильну відповідь – 0,3 б; усього – 8,4 бали).

№ з/п	Інформація про географічний об'єкт або явище	Назва області
19	<i>Зразок: область, у межах якої розташовано Канівський природний заповідник</i>	<i>Черкаська, номер 19</i>
1	Найменша за площею область	
2	Область компактного проживання гагаузів	
3	Область, у межах якої до 1939 року розташовувалася найвища точка України	
4	Область, у межах якої розташована найнижча точка України	
5	Область, на території якої розташоване найбільше родовище природного газу	
6	Область, в якій знаходиться найвідоміше гірське загатне озеро Синевир («Морське око»), яке славиться своєю мальовничістю	
7	Область – основний регіон хмелярства на Україні	
8	Область, що займає перше місце за лісистістю і запасами деревини	
9	Область, де знаходяться основні родовища урану	
10	Область, де в 2020 році зібрали найбільший урожай картоплі і цукрового буряку	
11	Область, в якій знаходиться географічний центр України, обчислений як центр ваги (точки рівноваги) фігури, обмеженої кордонами України	
12	Область, що займає перше місце за обсягами виробництва овочевої продукції	
13	Область з найменшою густотою населення	
14	У цій області знаходиться найдовша гіпсова печера світу	

Контурна карта для відповіді на завдання № 3 (1) (9 кл.)

Завдання № 3 (2) (9 кл.)

2. Заповніть таблицю «Об'єкт-тип-одна країна» за зразком (0.4 б. за кожну правильну відповідь; усього – 9, 6 бали).

№ з/п	Назва фізико-географічного об'єкта	Тип	Назва країни
	<i>Зразок: Дніпро</i>	<i>ріка</i>	<i>Україна</i>
1	Колорадо		
2	Судети		
3	Чудське		
4	Монблан		
5	Шат-ель-Араб		
6	Джомолунгма		
7	Ганг		
8	Гаїті		
9	Ересунн (Зунд)		
10	Ельба		
11	Женевське		
12	Ханка		

Завдання № 3 (3) (9 кл.)

3. Узимку насичена вологою над Чорним морем повітряна маса, що має температуру $+ 7^{\circ}\text{C}$ рухається на схід і, подолавши гірський хребет Чаква (висота 1500 м), опускається у міжгорну долину до селища Кеда що лежить на висоті 200 метрів над рівнем моря. Визначте, яку температуру матиме ця повітряна маса у долині, враховуючи, що за підйому насиченого вологою повітря температурний градієнт дорівнює $0,6^{\circ}\text{C}$ на 100 м висоти, а за опускання повітря будь-якої вологості температурний градієнт становить 1°C на 100 м висоти (6 балів).